

TELEGRAFUL ROMANU.

Nr. 31. ANUL XVIII.

Telegrafulu e de doue ori pe septemana: joia si Duminec'a. — Prenumeratiunea se face in Sabiu la espeditura toiei pe afara la c. r. poste, cu bani gata prin scrisori francate, adresate catre espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a. iar pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

ru provinciile din Monarchia pe anu 8 fl. era pe o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si terti straine pe anu 12 pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Insuratelo se platecu pentru inteia ora cu 7. cr. sirulu pentru a doua ora cu 5 1/2 cr. si pentru a treia repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Sabiu, in 19 Aprilie (1 Maiu) 1870.

Programa

pentru sinodulu archidiececanu ortodoxu conchiamatu pre Duminec'a Tomei 1870.

1. Duminec'a Tomei la 8 1/2 ore inceperea santei Liturgii cu chiamarea santului Duchu.
2. Duminec'a Tomei la 11 ore inainte de amedi deschiderea sinodului prin cuvntarea presidiale.
3. Constituirea provisoria a unoru notari sinodali
4. Verificarea membriloru.

Apoi in dilele urmatoarie se voru tracta pre rendu cele prescise in sfi 94. 95. si 96 din statutulu organica.

Dela presidiulu sinodului archidiececanu.

Conspectu.

asupr'a cercurilor electorali din archidiecec'a Transilvaniei si a deputatiloru sinodali alesi intr'ensele.

Cerculu I, Seliscea, deputatii, par. Pftot. Ioanu Hani'a si Domnii Elia Macelariu si Iacobi Bologa;

Cerculu II, Resinari, deputatii, par. Prot. Ioanu Panoviciu si domnii Petru Rosca si Iacobi Bologa;

Cerculu III, Sebesiu, deput. par. Prot. Ioanu Tipeiu si dd. I. Parschivu si I. Munteanu;

Cerculu IV, Agnit'a, deputatii par. Protos. Nicolau Pope'a si dd. Ioanu Teontie si Moise Branisce;

Cerculu V, Sighisior'a, par. Prof. Zachari'a Boiu si dd. Ioanu Siandru si Ioanu Pop'a;

Cerculu VI, Fagarasiu, par. Prot. Petru Popescu si dd. Ioanu Branu de Lemeny si I. Codru Dragosianu;

Cerculu VII, Deagu, par. Prot. Parteniu Trombitasiu si dd. Ioanu Pinciu si Servianu Popoviciu;

Cerculu VIII, Bradu, par. Prot. Moise Lazaru si dd. Dr. Iosifu Hodosiu si Daniilu Gaboru;

Cerculu IX, Galati, par. Prof. Ioanu Popescu si dd. Michailu Orbonasiu si Basil. Buzdugu;

Cerculu X, Hondolu, par. Prot. Sabinu Pisu si dd. Petru Demianu si Petru Puposiu;

Cerculu XI, Sacele (Brasiovu), par. Prot. Iosifu Baracu si dd. Ioane Alduleanu si Dr. I. Meslot'a;

Cerculu XII, Eliopatacu, par. Prot. I. Metianu si dd. Ioanu Alduleanu si Ioann Puscariu;

Cerculu XIII, Abrudu, par. Prot. Ioanu Gallu si dd. Dr. Iosifu Gallu si Rubinu Patiti'a;

Cerculu XIV, Turd'a, par. Adm. prot. Nicolau Fodoreanu si dd. Ioanu Filipescu si Dr. Basiliu Glodarin;

Cerculu XV, Hatiegu, par. Prot. Ioanu Papiu si dd. Ioanu Noacu de Hunyad si Nicolau Cristea;

Cerculu XVI, Calat'a mare, par. Prot. Basil. Rosiescu si dd. Petru Nemesisu si Dr. Iosifu Gallu;

Cerculu XVII, Rohi'a, par. Adm. prot. Samuilu Cupsi'a si dd. Ioanu Cosmuti'a si Iovu Popu;

Cerculu XVIII, Ili'a, par. Prot. Ioanu Ratiu si dd. Demetriu Moldovanu si Ioanu Orbonasiu;

Cerculu XIX, Oresti'a, par. Prot. Nicol. Popoviciu si dd. Dr. A. Tincu si Dr. Lazaru Petcu;

Cerculu XX, Alb'a-Iulia, par. Prot. Alexandru Turdasianu si dd. Nicolau Gatanu si Gavriilu Miheltianu

Biserica in genere si cu privire la romani.

I.

Paganismulu este in multe privintie si de multe ori obiectulu de predilectiune alu lumei culte. Classicitatea lui, carea cuprinde in sine dezvoltarea gustului in privintia simtiriloru si pana la unu gradu si dezvoltarea spiritulu, este forte adese pusa mai pre susu de vietia nostra moderna crestinesca. Cu tote ca ori cum va judeca cineva lucrurile, va afla, ca paganismulu nu s'a pututu radica de adreptulu la sublimitatea universalitatii nici n'a strabatutu marginile tiermurite a le vietiei terestre; din contra, paganismulu a trasu chiaru si ceriulu, si dumnedierea in cerculu seu tiermuritu terestru, ascriindu ceriulu insusirile pamentulu si dumnedierei, pre carea si o a multiplicatu dupa preceperea sea, slabiciunile omenesci. Dieii paganeloru aveau, in olimpele loru, palaturi frumoase, si petreceau in mancari si beuturi, se si certau si se bateau cate odata, se insielau prin intrigi unii pre altii, aveau protectorii si clientii sei, cu unu conventu, ei duna mitiu paganescu, faceau tote cate trebuie si nu trebuie se faca omenii pre pamentu.

Spiritulu omenescu, carele a fostu totu deun'a nisuitoriu catra sublimu si catra adeveru, s'a apropiatu si sub paganismu de multe ori de virtutile cari le lauda si le onoreza si crestinismulu. Inse fiindea elu, adeva spiritulu omenescu, avea unu radimu moralu ca celu descriu alu dieiloru, seu numai puterea sea subjectiva, cadea forte lesne in rataciri. Virtutile lui se reduceau la o observantia reciproca, inse totusi egoistica, pentru ca se intempla numai in o clasa de omeni, pentru o nationalitate, seu pentru unu secsu. Casturile, asiaticiloru, slavii si femeile din anticitate ne suntu unu numeru insemnatu de dovedi, cati omeni erau, cari nu se puteau bucura de drepturile omenesci, iera femeia era privita mai numai de unu obiectu domesticu, cu carele domnulu casei, seu familiei, putea dispune dupa placu si pre care „obiectulu“ lu ave in unulu seu mai multe esemplare.

Poesi'a classica este plina de esemple despre egoismu casticu, manifestatu in distinctiunea regiiloru si principiloru, manifestatu in distinctiuni nationale si sociali, manifestatu prin acumularea de femei in ginaichionele grecesci, unu feliu de harumuri antice. *)

Partea filosofica? Acest'a e seu filosofia naturale seu unu feliu de invetiatura despre natura, seu filosofi'a reflexiunei subiective.

Nu pentru ca sa tractamu sistemele filosofice a le paganismulu, dara ca sa vedemu inaltimea pana la carea se putea radica spiritulu omenescu intre marginile acestuia, sa damu sema in vre-o cateva liniaminte mai pre largu miscarea spirituale chiaru a cugtatoriloru celoru mai eminenti de pre acele tempuri.

Cele doue scole mai vechi filosofice, numite cea vechia si cea noua ionica, reducu tote aratarile (fenomenele) in lume la principiulu unei substantie inerte (trandave) primitive. Lumea cu tote ale sele e numai unu siru de transformatiuni a acestei substantie seu materie. Scol'a cea noua ionica face din materi'a acest'a primitiva o abstractiune, care o numesce putere primitiva si care e conditionata

*) Concubinatu, poligami'a.

*) Vedi Iliad'a lui Homeru si alti autori Eleni.

de amestecarea celoru patru elemente (aeru, apa, focu si pamentu).

Abia dela Socrate (+399 ant. Chr.) se incepe o alta directiune, pre carea unii o numescu cea a cugtarei obiective, iera Schwegler o cuprinde in urmatoarele: „Dreptu problema si inca unica umanitari'a, dreptu punctu de manecare a filosofarei i se para lui (Socrate) cunoscenti'a de sine, delliculu γνῶσις σαυτῶν! tota cealalta sciintia (Wissen) o dechiaru de nemomentuosa si fara de pretiu, in catu elu se lauda inadinsu cu nesciinti'a sea si credea a intrece cu sapienti'a pre alti omeni numai prin recunoscerea nesciintiei“.

Meritulu acestei filosofari se pare ca este deschiderea drumulu catra o reflexiune nepreocupata si catra fundarea unoru maxime, cari omulu sa le faca in deplina sciintia de sine pentru binele seu. Urmarile inse unei invetiaturi, restrinse la subiectu, s'au aratatu in scolele dezvoltate din filosofi'a lui Socrate, caci au degeneratu in despretuirea tuturor lucruriloru (Stoicismulu, cinismulu) pana unu Diogene a aflu de bine a locu in o bute si a cautu unu omu cu lampasiulu diu'a, si de alta parte in apretuirea lucruriloru, in catu tote erau privite ca destinate numai pentru placerea individulu (epicureismulu).

Acestea suntu trasurile fundamentali, pre cari se basa viatia in paganatate si cari cu tempulu au sguidutu traditiunile poetice de diei si au datu de nu puteau afla nici in rigidulu stoicismu separatist, nici in desfrenatulu epicureismu destula consolare si multumire.

Judaismulu avea cunoscenti'a unui Ddieu nevediatu, carele a facutu atatea minuni cu poporulu celu alesu ala seu. Dara contactulu celu desu cu poporele pagane l'au adusu incatu elu privea pre Ddieu numai de alu seu si lu punea in contrastu, de si supr'a-ordinatu, ddieiloru aloruu popore. Din credinti'a dezvoltata din acesta cunoscentia a urmatu despretuirea aloruu popore si ferirea de amestecu cu densele pana la estremu.

Iasa candu a venitu plinirea tempului, naturalismulu si egoismulu paganescu si separtismulu judaicescu a facutu locu iubirei lui Ddieu, ca parinte universalu alu tuturoru si prin acest'a iubirei imprumutate intre omeni, ca fii a aceluasi parinte.

Sa luamu Evangeliile a mana, sa luamu Faptele Apostoliloru si ne vomu convinge cum intrunescu de repede acea iubire sufletele insetate de a scapa de catusile tempului de pana aci, cari faceau viatia pentru unii o urgisire si pentru altii o speculatiune de a si acuiru tote comoditatile pre socotel'a altor'a, Sperantia pentru o viatia viitoria conditionanu o alipire netiermurita de viatia pamentesca, dara o activitate in fapte folositoare pentru deapropelu, va sa dica, pentru omenire, fara de temere de lipse, de asupriri, de persecutiuni si chiau si de morte.

Impregiurarea acest'a a facutu sa strabata crestinismulu in scurtu tempu pana la partile estreme a le lumei cunscute atunci. —

Stramosii nostri nu se puteau scuti sub templele, palaturile si statutele ce le au radicatu cu deosebire in valea Hatiegului si in valea Muresului, unde au fostu radicatu sub influinti'a prevalenta a paganismulu, cele doue capitale mari, cu locuitori de sute de mii de omeni, Ulpi'a Traiana si Apulum seu Alba Iulia. Ei aru fi cadutu pentru totu deun'a cu aceste, deca nu paraseau in graba obiceiurile unei vietii corumpte, cari le au ruinatu puterea politica. Stramosii nostri inse de parte de pestilenti'a desfrenariloru din Babilonulu modernu de atunci, de Roma, au imbratisiatu viatia cea regene-

vatori'a, adusa in germeni din locurile, unde o predicase Apostolul gentiloru, Paulu, carea ia petrecutu prin surtonile ce au venitu in seculii ai treilea si urmatorii dupa Chsu, si si-au asigurat existinta p'na in momentele de fati'a.

Intruniti in o comuniune spirituala prin biserie'a crestina ei au traitu cu mii de ani mai multu decatu legaturile politice, cari ii tienea intr'o unitate si cari cadusera abia dupa doue sute de ani dela stabilirea loru aici. Déca nu erau legaturile bisericiei crestine cu consolatórele loru invetiaturi, indiferentismulu materialisticu si cugetarea subiectiva curatu rationalu, ii maciná de multu si nu opuneau atát'a resistintia tentatiuniloru seculari.

Si déca divisiunea nu intrá in biserie'a crestina preste totu, déca nu erau persecutiunile din partea cea ambiósa si pofitoria de dominatiune, care s'au repetitu in diferite forme din partea bisericiloru apusene, (latina, protestanta si reformata) astadi eramu si mai fericitu. Spriginulu moralu celu da omenirei biserie'a originale crestinesca aru fi in fratitu de multu poporele din aceste tienuturi spre spriginu reciprocu si prosperare comuna.

Eveneminte politice.

In ministeriulu ung. s'au inceputu unele schimbári. Conte Mico nu mai este in postulu de ministru de comunicatiune, ci, pre l'anga capatarea crucei celei mari a ordinului Leopoldinu, prin unu biletu regescu, fu dispensatu de sarcina sea ministeriale. In locul densulu inca nu e denumitu nimenea, dara ministru de comertu este de o camdata insarcinatu cu conducerea provisoriu a ministeriulu de comunicatiune.

Se póte ca si in ministeriulu de interne va urma a se face vro-o schimbare. Chiamarea comissariulu reg. transilvanu, cont. P e c h y la Pest'a, se afirma, ca sta in legatura cu impregiurarea acés'a. Ministru Rajner dice „N. Fr. Ll.“ ca bolesce si bóla lui se afla in stadiulu, in care erá cea a ministru Wenhheim cându a pasitu din ministeriu. — Acés'a pare a ironia, cu tóte ca starea sanataiei ministru e de asiá incátu póte lesne da anse la faime de o positiva schimbare de persóne — Panten ministeriulu lui Gorova anu unu sciri ca este destinatu Slavy. Ministru Lon y a y, se spune, ca se pregatesce de a trece la ministeriulu de finantie alu imperiulu seu la celu comunu. Urmai va Kerkapolyi seu altulu? inca nu scimu. Atára vedemu ca schimbárele proiectate nu involvéza o modificare de sistemu, ci numai o schimbare de persóne ale aceleiasi partide.

Din Cislaitani'a se scrie, ca contele Potocki face in cereári in tóte partile pentru de a impacá nationalitatile si acés'a o face cu mare

prevenintia, accentueza inso, ca din marginile constitutiunei presente nu va sa iése, ci acelea le va largi p'na unde va fi cu putintia.

Imperatulu se dice mai departe, consimte acum a fi incoronatu de rege alu Boemie, inse pre l'anga reservatiunea, de a nu se deduce din actulu acés'a consecuintie, cari sa vatem unitatea tieriloru cislaitanice, nici constitutiunea acestoru tieri.

Potocky va merge la Prag'a, unde are se sosésca si P a l a c k y Aici se voru intruni in giurulu ministru totu conducatori opusetiunei cehice spre a tratá in persóna de impecare constitutiunale.

E curiosa observarea unu diariu tiroleanu intre caosulu de sciri despre afacerile interne a le imperiulu si cu deosebire, candu vorbesce Potocki, despre unu proiectu de alegere in senatulu imp. in care proiectu se recomanda alegerile directe in senatu. Foi'a ultramontana in carea se pote ceti observarea, amenintia asiá: „Aduceti voi lucrulu pana acolo, in catu sa nu mai putemu fi austriaci, vomu plantá crucea elvetiana pre muntii nostri!“

In Prussia vorbesce astadi mai multu diariile decatu parlamentele. Acelea se ocupa de afacerile interne ale imperiulu Austro-ungurescu. Eata ce cam dicu ele: Déca s'aru intempra cumva, ca in Austria sa ajunga lucrurile la o revolutiune intre elementulu nemtiescu si slavo, atunci Germani'a se va intrepune cu tóta ponderositatea ei pentru elementulu nemtiescu. Totu asiá ceva va trebui sa se intemple si candu „Austria-nemtiesca“ se va descompune dupa politic'a lui Beust seu altoru urmatori ai sei in corpuri imperiali de cehi, sloveni si nemti; pentruca si atunci e periculu pentru germanismu; In ámbé casurile e preste putintia de a scapá fara resbelu din partea Germaniei contra casei lotaringice.

Acelesi diarie prognosticeza si o alta eventualitate de resbelu. Ele dicu ca pentru unu resbelu aru fi tempulu celu mai oportunu acum si adeca pentru aneasarea Germaniei de sudu, pentruca Austria acum nu e capace de resistintia si imperatulu Francesiloru nu are gustu de a purtá resbelu locma in momentele presente.

Francia e preocupata astadi de plebiscitu si de aceea in Roma au cugetatu cei auunau acolo ca e tempulu celu mai oportunu de a face pre pap'a infalibilu.

Din Romani'a, póte din caus'a serbatoriloru, ne lipsescu diariile. Nu scimu dara ce se petrece acum acolo si déca se petrece ceva. Ministru presedinte se pare a remané injuratulu de opusetiune Al G o l e s c u, numitu si Arapila. Elu se va nisui si va compune unu cabinetu, provisoriu póte, cum va puté. Toem'a ne sosescu

„Inform. buc.“ si ele afirma ca asiá se va intempra cu ministeriulu. Diariile streine alarmeza lomea cu faime despre complatari contr'a principelui Carolu. Sa simu cu reserva si cu grigia la primirea acestoru sciri, pentru ca in cercurile de influintia din B e r l i n u vorbescu ómenii cam asiá: „Crisea ce se ascépta (in Bucuresci), cá sa fia intimpinata cu succesu invingatoriu, recere deplina cercumspectiune si energia din partea Principelui.“ lera „Inf. buc.“, la cari ne mai provocaramu, dicu cu privire la situatiunea peresenta:

„Se fia óre totulu perdutu?

Nu, noi totu nu desasperámu.

Si nici convingerea ca avemu se simu guvernati de ministeriulu A. G. G o l e s c u, nu ne face cá pre alti colegi, sa vedemu totu negru inaintea ochiloru. O buna impulsione incáldita de o radia de primavara in min'a tinera a Domnulu nostru. va opera pe candu nici nu ne ascéptámu indreptarea situatiunei nóstre politice. „Press'a“ se pregatea se impute Tronulu directiunea ce aru fi luatu contraria vederiloru ei; noi lu vomu salutá cu devotamentulu nostru, cum astadi o facemu cu sperantia nóstra, pentru otarirea in care de buna séma se va manifestá tieri; otarirea de a tiné ori care fia ministeriulu ce astadi si máne vomu a avea, sub celu mai sinceru regimu reprezentativu.“

Epistole din Germani'a.

cát'ra unu invetiatoriu din patria.

D r e s d ' a

In clas'a II (resp IV), care cuprinde copii dela 7-8 lea anu, se ceti o istoriúra din cartea de cetire „Lebensbilder“ II Mai antaiu o ceti invetiatorulu insusi cu voce desvolta, respicatu si cu intonatiunea corespundietóre; dupa acés'a o cetira copii cari erau cetitori mai buni, si apoi si de cei mai slabuti. Urmá apoi privirea mai deaprópe la cuprinsulu bucatiei cetite, dupa modulu aratatu in epistol'a trecuta (despre „pomu“) prin intrebári potrivite, puse din partea invetiatorulu, la cari scolarii respundéu totu in constructiuni complete. Unde respunsurile nu le poteau dá scolarii indata in forma precisa, ajutá invetiatorulu p'na candu mergea. In fine li propuse bucat'a de cetire in istorisire libera, si scolarii mai capaci o istorisira apoi dupa densulu, ajutati de eatra invetiatoriu prin intrebári acomodate, si prin indreptári in espressionu si in intrebuintiarea cuvintelor.

Devenindu prin acés'a, totu cuprinsulu istoriúrei la cunoscentia si consciintia eleviloru in pri-

FOISIÓRA.

Libraria nationale romana.

Are Romani'a librerie? Multe suntu intr'ens'a, si nici un'a a ei. Ele streine la limb'a ei, la cultura acestei limbe, la literatur'a ei, la sciétiile si artele ei; streina dara é si Romani'a la interesele ostrogote si matrapazoice ale acestoru librerie.

Se ne esplicamu.

Cándu eram copilu, scótele, liceurile, in ambéle domniate eru elenice; dascalii prin casele particulare erá greci seu grecesci. Copii aveau necesitate dela Pilade pana la Demosthene si Platonu pana la Eschilu, Homeru si Hesiodu de carti elenice. Erá dar stabilite in Bucuresci, Iasi si Craiova, Bibliopolia, si comerciantii cu aceste carti se dicea fórté naturalu bibliopoli.

Mai erá in Bucuresci la sántulu George-vechiu si in Colti'a doue scóte publice, ce de la Bucovu'a din clase in alt'a ducea pe copii, p'na la ciaslovu si psaltire, p'na intru a spune pe carte si a citi cadiania si mineele, si a cántá de la Agios o Fteos, p'na la Cheruvicu, trecendu prin totu octoechulu adeca cele optu glasuri ale lui Damaskinu. Din acele scóte esia Fonseci, condicari, ca Tárcei, Bonaresci, Stanci, Mamuleni, Antoni Pani, si p'na la Vladimiresci, si Villara; si Radulesci, Racoti, unulu ca sa incinga sabi'a cu Vladimiresculu si sa sdobésca capulu Balaurulu, si celu din urma cá sa intre in studiele classicitati.

Scótele din sántulu George, din Coltea si dela tóte bisericile din urbe si sate (cu amu invetiaturu romanesce in tinda bisericiei din satulu Girbovii s'au Slujitorii, din Judetulu Ialomitiei din plas'a Grindu-

lui de Fagarasi) aceste scóte mai remasesera din academiile basiliene si dela Hotin de unde se instrui Petri Russiei, si toti apostolii ortodoxiei si civilisarei ei. (Socrulu meu, Románu din Macedonia, nepotu alu matematiculu archipastoru Theotoke, colonelulu Alexandru, elevu alu scóteloru basiliene a fostu mentoru si instructoru sub Pavelu ai reposatiloru imperatori Alexandru I si Nicolae.)

Trecédu din aceste parentesii voiu sa aretu ca pentru restulu acelor scóte din sinulu bisericiloru se afla firesce si comerciantii de carti romanesce, de Bucóvne, Ciaslóve, Psaltirii, Minee, Cadianii, Vietiele sfințiloru, Molitfelnice, Liturgii, Apostoli, Evangeliu, Flórea daruriloru, Esopii, Alexandrii (ce nu se dicea Alexandrii), Alexe omulu lui Dumnedieu, Pogorirea maicei Domnulu la iadu (care fú dela inceputu typulu si motivulu divinei comedie a lui Dante). Argiru celu pré frumosu, cu Elen'a cea pré frumoasa (alegoria a lui Traianu cu Dacia).

Acesti comerciantii nu se dicea pre elinica Bibliopoli, ci pe scurtu Carturari, si magadinele loru, carturarii in cari se afla si potire, cruci, cadelnitie, catie, icóne, epitafe, sfite, clopote, tóce de feru etc.

Nu e unulu din acei carturari care sa fi muritu saracu s'au vitiosu, s'au mofluzu. Se scie familia lui Hagi George (pentru ca acei ómeni erá si Hagii, dela mormentulu Domnulu, iéra nu din lapanalele Parisulu), ca Hagi Anastase si altii, familie oneste pietóse, cetitóre de bisericu ca St. Nicolae din Sellari, din care avemu astadi descindenti, din cei mai eminenti cetatieni si reprezentanti ai comericiulu.

Care este caus'a ca acele familie infloriá si prosperá in comericiulu loru?

Caus'a erá ca fiindu carturari se tineá exclusiv de comericiulu loru; nu numai ca nu se amesteca in politica sa devia demagogi, ci nici in contracte si concessiune, spre a si riscá capitalulu seu si averile veduveloru si orfaniloru.

Dela 1822 inca incepura pe l'anga Esopii si Argirii, si Flórea Daruriloru a esii si opere ca ale lui Maioru, Sincai, Samuilu Claini, Molnaru, Tichindealu Mamuleanu, Vacaresculu, Beldimanu, Asaki, Saulesculu, Heliade, Poteca, Marcovici, Poienaru, Negrutu, Boliacu, Alexandrescu, etc.

Carte in limb'a romána cam vine dela chartia de unde si chartiele geografice, si ensusi scrisorile si insusi cartile de jocu si de datu la norocu

Cu inceputulu studiulu limbéi, si cu cercetarea vorbeloru, ce voru unii a dá numele propriu fia carui objectu, sa nu mai dica adica v'ntrei s'au pantecelui inima (pe mueti inca ii dóre la inima candu ii dóre cu multu mai josu), se pusera unii bunióra de a traduce vorb'a gréca biblionu in biblia, liberu (livre franc. ce se distinge din carte), si carturariiloru le disera librarii.

Pietosii carturari nu pré cutediá a se incurcá cu carti profane d'ale baiefetiloru si logofetiloru. Ei nu si puneá fondurile unde nu vedeá numele de Filareti, de Grigorii, de Beniamini, de Vacaresci.

Pre atunci erá unu flacaiandru ce debutá cá si unu amicu alu nostru cunoscutu, cu cosini ia in turgu pela baratie spre a cumperá pane de babicu si legume, pentru culni'a domnulu seu unu'a din carturari. Acés'a se numiá Iosifu. si ii placea sa

vinu a materiala, se purese apoi si la cunoscerea si deslusirea partiei formale a ei.

Georgie ! care e constructiunea cea d'antain din istoriã, ce am cetitu ? Care e a dou'a ? Sa ne spuna lónu dicerea a trei'a ! Cum suna dicerea a patr'a pâna la punctu ? etc. Câte constructiuni s'eu diceri contine dar' istoriã ? Cetesce tu inca odata constructiunea prima ! Câte cuvinte simtu intrens'a ? Câte intr'adou'a, trei'a etc ? In constructiunea prima sunt unele cuvinte, care le potemu esprima dintrodata, cu o deschidere a gurei. Cari sunt acele cuvinte ? Aceste cuvinte le numimu „unisilabe.“ Cautati cuvinte de acestea si in constructiunile urmatore. Cari sunt cuvintele care le potemu dice cu doue deschideri ale gurei ? Câte silabe au cuvintele aceste ? Cautati cuvintele cu doue silabe ; Cu trei, patru, mai multe silabe ! Din ce potemu cunósce, cá câte silabe are unu cuventu ? Pána acum'a am descompusu istoriã in constructiuni, acestea in cuvinte si acestea ierasi in silabe. Potemu desparti silabele in parti si mai mici ? Desparte silabele din constructiunea prima in partile acestea mai mici ! Cum numimu pártile acestea ? Spune sonorile silabei prime, a doue etc. Cum numimu sonorile a, e, i, o, u ? cum b, d, g, f, etc ? Pentruce se numescu consonante ? Cetesce tu constructiunea prima, dupa silabe ! tu a doua etc. Acum cu totii ! Ce ati facutu voi dar' acum'a ?

In istoriã nóra vinu unele cuvinte inainte, cari sunt compuse din doue trei cuvinte ! Care mi póte spune astfelu de cuvinte ? Din câte cuvinte e compusu cuventulu tata de familia (Hausvater) pomu roditoriu (Fruchtbaum) ? Nu e destulu sa dicu tata, (Vater) pomu (Baum) ? Pentru ce nu ? Asiã, pentru ca tata, potu fi de mai multe feluri ; trebuie dara sa-lu hotarimu mai deaprópe. Care cuventu hotarese pre cuventulu tata, —pomu, mai deaprópe ? Cum le numimu acele cuvinte ? cum cuvintele tata, pomu ? etc. Mai spuneti astfelu de cuvinte compuse. Spuneti la cuvintele, care le voi spune eu, cuvinte hotarítore mai deaprópe ! . . .

In care cuventu in istoriã nóra vine silab'a postpusa „utia“ ? Ce insemnéza cuventulu „casutia“ . Cine siede intr'o casa, cine intr'o casutia ? Ce punu ómenii cei mari in capu ? —o palariã ! Dara copii mici ? —o palariutia ! In gradini mai mari, se afla de multe ori câte unu locu mai micu ingraditu, numitu pentru flori, cum lu vomu numi pre acel'a ? —gradinutia. Unde sunt ferestri si unde ferestrutie ? Spuneti-mi inca vr'o câte-va cuvinte cu silab'a postpusa „utia“. Acum vr'o câte-va cu silab'a „a-siu“, „itia“ etc.

Cele aretate pâna aci, aflaea subiectului si a predicatulu unei constructiuni, singularulu si pluralulu substantiveloru, deducerea de familii de cuvinte dintr'o radacina si cunoscerea si aplicarea pro-

numelui personalu este aceea, ce are a se percurge din gramatica in acésta clasa.

Din computu se continua operarea cu cele 4 specii in resortulu numeriloru dela 20—100.

Inv. câtu face de 9 ori 5 ? Cátu-mi iésa, déca iéu pre 9 de 6 ori ? Cu câtu e mai mare de 5 ori 8, decâtu de 5×6 ? Din 7×8 se scóteți 20 Luati din 8×9, de 8×3 ! Déca 1 lb de cafea este cu 2 dieceri, câtu voru constá 4 lb ? — De câte ori câte 1 punctu suntu in 4 p. ? —de 4 ori ! De câte ori va trebui sa dau dara câte 2 dieceri ? —de 4 ori câte 2 dieceri. Cati dieceri suntu de 4×2 dieceri ? Cátu constau dara 4 p. ? Unu tata da la fia-care din cei 6 copii ai sei câte 7 cruceri, câte cruceri au datu la toti ? —La unu copilu au datu 7 xr. 6 copii suntu de 6 ori câte 1 copilu asiã dara va fi datu de 6 ori câte 7 xr. facu 42 xr. Unu punctu de carne consta 4 gr. câtu v'aru constá 8 p. ? (Resolveva cá mai susu) Intr'o gradina suntu 8 renduri de pomi, in fiacare rendu câte 8. câte suntu preste totu ? In scaunulu acést'a siede 6 copii, cãti in cele 5 scaune de pre partea acést'a ? Unu baiatu are 5 gr. altulu de 4 ori atât'a, câtu are acést'a ? Cátu vomu capelá din urmatorele probleme : ? de 4 ori 20 ? —20 suntu 2 diecimi, de 4 ori 2 diecimi suntu 8 diecimi=80. 2×50 ? —2 ori 5 diecimi facu 10 diecimi 100. 2×30 ? 2×40 ? 3×20 ? 3×30 ? 5×10 ? 6×10 ? 9×10 ? 5×20 ? (2×20) (3×20) ? —de 2 ori 2 dieci facu 4 dieci, si de 3 ori 2 dieci, 6 dieci, 4 dieci si cu 6 dieci—10 dieci—100 ! (2×40) (2×10 ? etc. Iosife vine odata incóce, sa ne areti la masin'a de computu, câtu va face de 3×15 ? —Câte globuletie stau pre betisiorulu celu d'antãiu ? —10 ! Câte ti mai trebuie pâna la 15 ? —inca 5 din betisiorulu alu d-lea. De câte ori 15 ai acum'a ? —odata 15. De câte ori ai sa mai iéi inca 15 ? —inca de 2 ori. Asiã dara :

1. 0 0 0 0 0 0 0 0 0 de câte ori 15 ai aci ?
0 0 0 0 0 de—3 ori. Câte globuletie suntu in rendulu 1, 3, 5 ? câte in alu 2, 4, 6-lea rendu ? De câte ori 10 ? de câte ori 5 ?
In locu de 3×15, cum potemu dara dice ? —(3×10)+(3×5)=30+15=30 si cu 10 facu 40 si cu 5=45, asiã dara 3×15=45.
2. 0 0 0 0 0 0 0 0 0
3. 0 0 0 0 0 0 0 0 0

Totu la masin'a de computu se aretara rezultatele dela 4×12, 5×16, 7×14 ; 2×23, 2×26, 3×28, 3×32.

Apoi se resolvira fára ajutoriulu masinei, mentalu, problemele : 3×13, 3×14, 3×16, 3×19, 3×21, 3×26; 4×11, 4×14, 4×15, 4×24; 234

Si amu de gându, cându t'ei face tu libraru sa'ti dau fabulele lui Tichindealu sa le tiparesci cu cheltuial'a ta ; ca nu mai traiesce autorulu, si de aru trai, n'asiu crede ca l'aru mai lasá censur'a sa le tiparesca. A patitu bietulu omu multe pana a si muritu din caus'a cartiei acestei'a. Cându o vei tipari, a sa'ti facu biografi'a barbatului s'o pui in capulu cartiei.

—Ce va sa dica Biografia ?

—Istoriã vietiei unui omu, éca, cum este in Esopi'a scrisa vietia lui Esopu.

—Cá si Alexandri'a ?

—Ba nu ; acést'a nu e biografia, ci o mithistoria. Adeca adeveruri séu istorie amestecata cu minciuni séu cu hasme.

—A ! Domnule, sa scii ca de astadi nu mai siedi la stapánu. Me socotescu cu jupánulu sa esu cu cinste si me facu si eu omu cu capulu meu.

—Dar ai bani cu ce sa 'ti platesti kiria pravaliei ?

—Mi se face si mie din simbria mea sa iau vreo trei sute de lei.

—Aide dar ; te imprumutu si eu cu vre-o patru sute. Nu credi in sa 'ti ajunga, ca pravaliele pre aci prin Marchitani si pe la St. George sa suie pâna la o mie de lei pre anu Incepe mai antaiu cu més'a in piatia cum diceai, si voi scrie boierului Beldimanu sa 'ti trimita pre Numa Pompiliu si pe Orestu ; te voi face cunoscutu cu Nenea Parisu Mamuleanulu, si chiaru cu parintele mitropolitu Grigorie.

Din diu'a aceea Iosifu se facu libraru romanu, si fiindu ea pre atunci érá la moda terminatiunile in ici si in of, vru sa 'si dea si unu supranume

5×15, 5×16, 5×18 ; 6×12, 7×14 ; 8×12.— In fine unele aplicári cu numeri numiti.

Din geografia (1 óra pre septemána) s'au luatu cá repetitia descrierea si positiunea unoru zidiri mai insemnate, scopulu spre care, de cine s'au ziditu ; asemenea inca si monumentulu principelui electoralu Fredericu Augustu, care se afla in Dresd'a si e facutu din arama aurita. In fine pre scurtu insemnatarea acestui principe pentru tíera si in deosebi pentru Dresd'a.

Acestea tóte se intielege s'au predatu intr'o limba si intr'unu modu acomodatú priceperii copiiloru, si prin intrebári corespundátore s'au condusu a se esprima si densii despre cele enarate.

Proiectu de Lege

(Continuare)

A. Gimnasia inferióre si superióre.

§. 24. Cele 4 clase prime forméza gimnasiulu inferioru, care prepara tinereea, (cu deosebire prin instruarea limbii latine) de o parte, pentru gimnasiulu superioru, de alta parte pentru obiecte de invetiamentu prescise in scótele reale.

In gimnasiulu inferioru duréza.

1. Cursulu 4 ani cu atâte-asi clase.

2. Obiecte obligate suntu : a) religiunea si moral'a ; b) limb'a latina ; c) limb'a de propunere ; (instructiva) d) unde e limb'a magiara cea de propunere, limb'a germana, unde inse e un'a nemagiara, limb'a magiara ; e) geografia ; f) istoriã magiara ; g) istoriã universale ; h) aritmetica ; i) fisica ; k) chemia ; l) istoriã naturale ; m) desenulu ; n) caligrafia ; o) gimnastica ; p) cantu.

3. Obiecte propuse ordinariu inse nu obligate, sentu :

German'a séu alta limba din patria, dupa lips'a regiunii, in care respectivele nu suntu obiecte ; obligate limb'a francesca si englesa.

§. 25. Gimnasiulu superioru statatoriu din cele doue clase superióre ale gimnasiulu completu are problem'a cu deosebire, a pregati pre elevi pentru studiile liceale superióre.

De regula se va arangiã gimnasiulu superioru in legatura cu gimnasiulu inferioru sub o directiune. Conformu recerinteloru instructiunii publice se pote inse la locuri, unde esista dejá unu gimnasiu inferioru, nu de statu, ifintiã unu gimnasiu superioru de sine statatoriu sub directiune propria.

In gimnasiulu superioru

1. duréza cursulu doi ani :

2. se voru propune :

cá obiectele obligate : a) religiunea si moral'a b) limb'a latina ; c) limb'a de propunere d) germana unde e limb'a magiara cea de propunere, ma-

citésca pe Petru Maioru si pe Tichindealu ce stá uitati si profulti prin rafturile magadieloru din dosu.

—Iosife draga, ti diseiu intr'o di, candu me duseiu sa cumperu o cadelnitã, de ce nu te faci tu libraru ?

—Nu sciu, ce este libraru, dar me trage inim'a sa esu cu més'a in piatiã Pusicariei sa scotiu la vendiare. Luarea Ierusalimului, Istoria Romaniloru si Pabulele lui Tichindealu ce mi le-ai datu Dumneata, si sa întindu si câte va cadre ca batai'a lui Alexandru cu Poru imperatu, si arderea Moskei. N'are cine 'mi face pe Mihaiu vitédiu, ca cumu l'asiu vinde ca pânea calda.

—Pana sa 'ti faca cine-va pe Mihaiu vitédiulu, uita Numa Pompiliu si Orestu de Beldimanu, plângerea patriei de Mamuleanulu, amu facutu si eu gramatic'a limbii române, amu aritmetic'a lui Francoeru, a se mai pui si alte carti la tipariu. Mai târdiu déca t'ei face tu libraru a se te indemnã sa te faci si editoru.

—Editoru ! nu sciu ce-va sa dica editoru.

—Eaca, Jupán Anastase, si Hagi George, cându ajunge de nu se mai afla câte o carte, ca ciaslovu, psaltire, molitfelnicu, minee, s'au Alexandrie, Esopie, Argiru, Flórea daruriloru s'au calindare pre o suta de ani, ori diodii, ori arderea Moskei cându franciosii spendiurá la slde cai morti prin biserice in locu de policandre, punu de le tiparescu din nou ; câte o data se invoiescu cu câte unu carturaru cá Antonu Panu sa faca vistulu maicei preciste, s'au cântari de Vicleim in stihuri s'au colinde dela craciunu si le dau ei la tiparu, atunci se numescu editori.

totu romanescu dicanduse séu Romanovicu séu Romanov. Eu ti disseiu sa se dica mai bine pre curatu romanescu Iosi fu Romanulu, ca nu pré imi placea pre atanci ici.

Elu remase camu pre gânduri, si mi spuse ca cá unu libraru nu se pré potrivece sa ia asiã Romanu opincariu ce nu scie carte. Cam avea mare cuvântu pe atunci si ti diseiu :

—Hei bine, fa-te dar Romanov. Dar vedi sa nu te alegi cu vre-o judecata din partea consalatalui Rusescu.

—Da de ce ?

—Fiindu ca imperatulu Russieloru este din familia Romanoviloru.

—Dar ce ? au nu este iertatu sa aiba cine-va acel'asi nume cu altulu ? Ar fi vai de noi cându sfintii s'aru legá de noi pentru ca nasii ne da numele loru. Eu asiu avé a face cu St. Iosifu, dumneata cu sântu Ioan, Maria sea Voda cu Sântulu Grigorie.

—Bine dici, haide ! Fii dar Romanov si eu ti voi fi nasiu, imperatulu Russiei ca unu pravoslavnicu chrestianu va fi multiamitu cându libraru se voru onorá cu numele familiei lui care a civilizatu Russia. Cátu pentru mine, libraru cam sémena cu apostolii, mai vertosu cându se facu si editoru. Si crede-me ca mai mare placere mi face Gorjanu cându lu vediu cu costin'tia cu cârti in pórtia Baratiei, de câtu unu calugaru grecu cu óse de morti in cutii de argintu.

(Va urma)

glar'a unde nu e limba de propunere, e) geografia matematica si fizica, f) istoria universale cu privire deosebita la istoria greca si romana mai tarziu la cea ungara g) algebra si geometria, h) fizica sistematica, i) gimnastica.

3. Obiecte ordinarii propuse, inse nu obligate.

a) german'a unde nu e obligata, b) o alta limba din patria dupa recerintele regiunii, c) desenul, d) cântu, e) stenografia, f) limb'a francesca si g) englesca.

Unde gimnasiul superioru e impreunatu cu gimnasiul inferioru se voru propune in cele patru clase inferioare obiectele citate in §. 24.

§. 26. La fia-care gimnasiu inferioru se va infiintia unu cursu de pregatire de 2 ani, care va sta, impreunatu cu acest'a sub directiunea lui, la care voru functiona celu pucinu doi invetiatori diplomati.

§. 27. In cursulu de pregatire se voru primi astufeliu de elevi din scolele popularie, cari se pregatescu pentru scolele midilocie si au depusu celu pucinu din obiectele, care se propunu in cei doi ani primi in scolele popularie, unu esamenu de primire cu succesu.

La cercetarea anului alu doilea seu si ambiloru ani a cursulu de pregatire voru fi avisati acei elevi, caror'a li s'a refusat, pentru pregatire defectuosa, observata cu ocaziunea esamenului, primirea in clas'a prima gimnasiale, la casu ca intr'altele au corespunsu recerintelor susu smintite.

§. 28. Elevii, cari voiescu a intra in in vre unu cursu gimnasiale inferioru seu superioru seu cari voiescu a trece dela unu institutu gimnasialu la altulu sentu restrensi a depune la institutu, in care voiescu a fi primiti, unu esamenu de primire.

La esamenulu de primire pentru clas'a prima se voru admite baci, cari au implinitu celu pucinu alu 9-lea anu si au absolvatu cursulu de pregatire (§. 26.) seu caror'a li s'a concesu, din partea corpului profesoralu a respectivei scole midilocie si din partea inspectorelui scolei districtuale, in urm'a dovedirei, ca au studiatu obiectele de invetiamentu presorise in scolele elementarie, a depune esamenulu de primire.

Obiectele esamenului de primire si mesur'a cunosciintelor o determina ministrulu de instructiune.

In clasele superioare se voru primi:

a) elevi, cari voindu a trece din o clasa reale precedinte (d. e. dupa absolvarea clasei a 3-a reale in a 4-a clasa gimnasiale) voru depune unu esamenu de primire si din acelea obiecte a clasei gimnasiale precedinte, care in scol'a reale nu s'au propusu.

b) elevi instruali in institute private seu a casa, deca voru documenta prin testimonie castigate la esamenulu anualu, ca au studiatu obiectele clasei gimnasiale precedinte corespunditoriu si deca voru depune esamenulu de primire.

(Va urma)

Orade'a mare, 13 Aprile 1870.

Dle Redactoru! Adese ori avui ocaziune a ceti prin foile nostre nationale despre festivitati pompoze seversite in biseric'a rom. gr-or. din cetatea Oradiei. Nu me prindea nici odata mirarea la cetirea lor, caci anca cu vro cativa ani inainte de acest'a avui onorea a cunoasca in persoana pre unii dintre barbati, cari conduc acasta comunitate biseric'esca cu multu zelu, si cu deosebire pre rev. d. prot. si presiedinte consist. Simeonu Bic'a, cunoscutu deja natiunei ca barbatu devotatu ei si meritatu atatu pre terenulu bisericescu catu si politicu.

Despre o atare festivitatu pompoza, alu carei martoru oculariu me simtu ferice a fi fostu si eu voiu a ve insciintia de asta data. A dou'a di de santele pasci e obiceiulu aci de a esi cu processione sfara la campu pentru santirea graneloru.

Obiceiulu acest'a e si prela alte sante biseric'i, inse modulu, in care s'a seversitu acasta processione aci a fostu uniculu in felulu seu.

In diu'a premergatore intielegendu-se comitetulu parochiale cu suslandatulu dnu prot. despre acestu actu santu s'a otaritu, ca sa se recuire comand'a militare din locu pentru tramitarea duoru companie de militari in parade la acestu actu. Comand'a militara nu numai ca au incuviintiatu cu cea

mai mare bunavointia acasta recercare, ci anca din indemnulu seu propriu au renduitu si band'a pentru mai mare pompa.

A dou'a di prela 9 1/2 ore de dimintia se pusera soldatii cu band'a in frunte in piata cea frumoza a orasiului inaintea santei biseric'i orientali, cari la pomenirea numelui Majestatiei Sele in biseric'a dederu mai multe salve. — Era inaltatoriu de inima a vedea acum dopa finirea servitiului dumnedieescu rendulu celu frumosu, in care purcesera catra campu afara; in frunte band'a esecutandu cele mai frumoze piese, dupa aceea o compania de soldati, apoi tenerulu coru alu studentiloru romani din locu, dopa cari urmau preotii slugitori imbracati in ornate serbatoresci sub baldachinulu celu pretiosu donatu santei biseric'i de Escelenti'a Sea Metropolitu nostru Andreiu, dupa aceea alta compania de militari, iera in urma publiculu, atrasu de melodiele cele dulci atatu ale muziceii catu si ale tenerului coru, era nespusu de mare fara deosebire de confessiune si nationalitate. Ajungendu la campu dupa santirea apei sa stropira atatu oldele catu si publiculu, iera dopa severstrea rugaciuniloru indatinat se intorsera totu in ordinea de susu catra orasiu, inaintea santei biseric'i mai cantandu-se „Christosu au inviata“ pontificantele prot. stropi cu apa santita si pre militari.

Astfelu se serbara aci in mijloculu ntatoru confessiuni si natiuni streine santele pasci la biseric'a rom. gr. or. Eu nu potu, decatu numai sa felicitezu acasta comunitate biseric'esca, carea are in fruntea sea astfelu de barbati, cum e prea on. d. prot. Sim. Bic'a si coratorulu primariu d. Diamandi, dorindu-le din sufletu, ca Ddiu sa-i tiena la multi ani.

Inainte de a incheia acasta scrisore, permiti-mi, dle Redactoru, a mai adaugo vro doue observari — triste, inse adeverate. Amu observatu, ca sub totu decursulu santei liturghii unii domni si domne nu se sfiau a conversa intre sine in limba magiara spre cea mai mare indignare a mea si credu, ca a totu sufletulu crestinu romanescu. Abstragendu dela aceea, ca biseric'a, ca casa de rugaciune a Domnului nu pote fi si casa de conversa, eu unulu nu mi-amu potutu explic'a astfelu acestu obicei reu, de catu ca acei domni si domne seu nu sciu romanescu, seu ca le mai place chiaru si in biseric'a a conversa ungurescu.

Alta esperiintia totu asia de trista amu mai facutu sub tempulu petrecerei mele aci: ca se afla si pre aci nisce domni, cari cu totu adinsulu aru voi se bage neghin'a discordiei intre conducatorii acestei comunitati biseric'esce si prin acest'a se prohibiteze cursulu regulatu, ce l'au luat de unu tempu incoace afacerile acestei comunitati; inse eu sum de firm'a credintia, ca nu li va succede, de ore ce mi place a presupune, ca conducatorii nu voru amesteca nici odata afaceri personali cu cele comuni.

Varietati.

Cetimu in „Fed.“ urmatoarea Bibliografia: Un'a carte voluminoza, de 352 pagini, de mare importantia pentru biseric'a romana si prin urmare, si pentru viet'a nostra politica-nationala, a esitu de sub tipariu, dilele trecute. Titulu cartiei este: „Vechi'a metropolia ortodoxa romana a Transilvaniei, suprimerea si restaurarea ei, de Nicolau Pope'a, protosincelu archid., asesoru cons., profesoru de teolog., membru fund. alu Asoc. transilvane pentru literat. rom., etc, Sabiniu, cu tipariulu tipografiei lui S. Filtsch (W. Krafft), 1870.“ Altii mai chiamati decatu noi, nu voru intardia, credemu, a apretia din firu in peru acasta opera. De asta data nu potemu face alt'a ce decatu a pune sub ochii cetitoriloru nostri materialulu tratatu de dnulu autoru. Partea prima cuprinde urmatoarele capitule: I. Esistintia vechiei metropolie a Transilvaniei. II. Originea vechiei metropolie a Transilvaniei. III. Pusetiunea si jurisdic-tiunea vechiei metropolie a Trans. IV. Metropoliti vechiei metropolia a Trans. V. Apostasi'a metropolitulu Atanasiu. VI. Unirea si consecintiele ei. Partea a dou'a trateza urmatoarele probleme: VII. Starea bisericiei ort. din Ardelu dupa unire. VIII. Primele incercari pentru restaurarea vechiei metr. a Trans. IX. Primele radie de sperantia pentru restaurarea vechiei metr. a Trans. X. Depu-tatiunea din 1862 pentru restaurarea vechiei metr.

a Tr. XI. Ultimii pasi pentru restaurarea vechiei metr. a Tr. Partea a trei'a contine urmatoarele cestiu: XII. Resolvirea vechiei metrop. a Trans prin imperatulu. XIII. Congresulu serbescu din an. 1865, si romanii. XIV. Despartirea factica a romaniloru de catra serbi. XV. Inarticularea restauratei metr. romane a Trans. si, in fine, XVI. Primulu congresu nationalu bisericescu elu restauratei metropolie a Trans. Tota acasta materia este intretiesuta cu multe date istorice. Cate-va priviri fugitive, ce amu aruncatu in opulu parintelui Nicolau Pope'a, ne facu a recomand'a lectoriloru nostri acasta carte, carea li va oferi nu numai un'a lectura interesanta si petrecatoria ci si folositoria. Intre impregiurari atatu de fatale precum le avemu noi romanii astadi, candu mai toti scrietorii nostri se ocupa de politica, unu opu ca alu dlui Pope'a si-are pretiulu seu indoitu. Autorulu dovedesce chiaru si prin marturisirile celoru mai renumiti barbati romani de ritulu gr-cat., ca partea mica a romaniloru, cari au trecut la biseric'a apusena, n'a cascigatu nimic'a prin uniunea cu biseric'a Romei, ba ca ranele infipte in anim'a natiunei in urm'a desbinarei produse prin uniune suntu imense. Ore impregiurari de fatia, in cari se afla biseric'a romana de ritulu gr-cat., nu atestea ceea ce dice autorulu? Cine ni va raspunde?

Concursu.

Pentru ocuparea parochiei vacante gr-or. din Troiasiu, protopresbiteratulu Totvaradiei, statatorie din 100 case, impreunata cu folosirea casei parochiale cu gradina de 1 jugeru pamentu, unei 1/2 sessiuni de pamentu si venitele stolare, intielegandu-se si birulu dela tota casa 1 mesura cucuru sfarmitu.

Subscrisulu comitetu, dopa intielegerea cu dlu protopopu tractualu, prin acest'a escrie concursu, avendu aspirantii recursurile lor conformu statutulu organicu—pana in 5 Maiu vechiu, a. c. ale tramite domnului protopopu tractualu Iosifu Belesiu, in Totvaradi'a.

Datu in Troiasiu, comitatulu Aradu in 5 Apr., vechiu 1870.

Comitetulu parochialu.

(29—2)

Concursu.

Pentru ocuparea postulu inveliatorescu la scol'a confessionalu gr-or. romana din Olosiagu in protopopiatulu Lugosului, se deschide concursu pana in 12 Maiu vechiu a. c. emolumente suntu urmatoarele: 300 fl. v. a. salariu anualu, 8 orgii lemne, 1/4 jugeru gradina si cartiru liberu.

Concursele prevediute cu documintele recerute, avendu in vedere § 13. art. I alu stat. org. au a se adresa, catra subscrisulu comitetu parochialu. — post'a ultima Lugosiu.

Olosiagu 4 Aprilu 1870.

(28—2)

Comitetulu parochialu gr-or.

Concursu.

Pentru ocuparea vacantei parochii gr-or. din comuna Corbesti in cerculu Totvaradiei, comitatulu Aradului, care e dotata cu folosirea aloru 2 jugere de fenatie la siesu, si 3 jugere aratoriu la dealu, biru dela 90 case cate 1 mesura cucuru sfarmatu, si tacele stolarie regulate; — subscrisulu comitetu in urm'a avutei contielegeri cu protopresbiterulu locale.—escrie concursu pana in 22 Aprile a. c. st. v. avendu inconcurintii recursurile lor prevediute cu documintele recerute adresate sinodulu parochialu ale aserne protopresbiterulu competentu alu Totvaradiei.

Corbesti, in 22 Martiu 1870.

(29—3)

Comitetulu Parochialu.

Burs'a de Vien'a.

Din 17/29 Aprile 1870.

Metalicele 5%	60 45	Act. de creditu	248 70
Imprumut. nat. 5%	69 60	Argintulu	120 85
Actiile de banca	710	Galbinulu	5 86